

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

§. V. An Christus meruerit & satisfecerit ex rigore Iustitiæ commutativæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

cesserit
dispositio-
nibus ad
iustitiam

sto Iesu, id est, per Christum Jesum. Idem clarè patet ex *Milevitano can. 4. Arausicano can. 25. Tridentino sess. 6. cap. 5.* ubi ait: *Ipsius iustificationis exordium à Dei per Iesum Christum præponente gratiâ sumendum esse, hoc est ab eius vocatione &c.* Ratio conclusionis est, quòd hæc omnia penitus in Adamo amiserimus; ergo fuerunt restituta per Christum, ne magis in nos abundet Adæ peccatum; quàm gratia tanti Redemptoris, in quo omni benedictione spirituali sumus benedicti, juxta Apostolum ad *Ephes. 1.*

Dices: *Et gratiâ sit ab initio fidei sua homo quicumque Christianus, quâ gratiâ homo ille ab initio suo factus est Christianus,* ut ait *August. lib. de Prædest. SS. cap. 15.* Sed hæc absque ullo merito, etiam alieno, factus est Christus; ergo similiter absque omni merito, etiam Christi, homo fit Christianus. Resp. Neg. Con. *Augustinus* enim inter Christum & Christianum comparationem inscituit in hoc, quòd sicut ille absque proprio merito factus est Christus, ita & hic Christianus. Idque contra *Pelagianos* eorumque Reliquias constituentes initium salutis cujusque in propriis, adeòque naturæ meritis. Non autem negat initium salutis fundari in meritis alienis seu gratiâ Christi. Immo etiam purus homo potest alteri de congruo promereri primam gratiam conversionis ad fidem.

Neque oppositum indicat S. Augustinus.

60.
An prima electio ad gloriam & gratiam sit ex merito Christi.

Petes, An Christus meruerit nobis gratiam & gloriam tantum secundum ordinem executionis, an verò etiam secundum ordinem intentionis: hoc est an prima electio sit facta ex meritis Christi. Quæstio hæc difficultatem non habet in sententia illorum, qui censent primam electionem efficacem ad gloriam esse ex prævisis meritis, & perseverantiâ finali, adeòque etiam ex merito Christi. Qui proinde præter electionem, quam vocamus secundum ordinem executionis, non admittunt aliam efficacem ad gloriam secundum ordinem intentionis; sed simpliciter dicunt electionem ad gloriam esse ex meritis Christi. Suppositâ autem electione ad gloriam ante prævisionem meritorum, hanc quoad ordinem intentionis non procedere ex meritis Christi, censet *Smiling Tr. 3. d. 6. num 633.* excipiens gratiam quæ involvit ordinem ad peccatum, v. g. poenitentiam de peccato, quæ cum supponat prævisionem meritorum Christi, videtur esse primò ordinata ex ejusdem meritis. Oppositum equidem est asserendum. Sic enim maximè apparet, quomodo Deus Pater benedixerit nos in Christo omni benedictione spirituali; qualis in dubiè & valde magna est electio ad gratiam & gloriam. Deinde Christus fuit prædestinatus ante omnes alios, & in illo signo priori poterant futura illius merita prævideri, & consequenter ob hæc homi-

Resolvitur quòd sit,

nes ad gratiam & gloriam eligi; quod proinde factum esse suadet Christi dignitas, & major inde in nobis ad ipsum refulsans subjectio & obligatio: sicut idcirco de gratiâ præsupponente peccatum hoc ipsum fateatur *Smiling*, qui alium statuit ordinem decretorum Dei. Quòd si electio non præsupponat præscientiam lapsus, adeòque sit prior decreto de mittendo Christo in carne passibili ad patiendum, constat ipsam non posse esse factam ex meritis passionis, utpote necdum absolutè prævisâ, sed ex meritis prævisis independentèr à passibilitate carnis.

Intelligitur autem hæc Doctrina de electione absoluta, quatenus scilicet merita Christi prævisâ fuerunt ratio, ob quam Deus aliquos elegerit; esto non sint ratio electionis comparativæ, seu cur hos potius quàm illos elegerit. Sicut si miles bene meritis offerat Regi sua merita, ut alicui ex suis aliquam dignitatem conferat; venit quidem ex voluntate Regis, quòd hunc potius filium vel nepotem, quàm alios ad illam eligat; tamen verissimè dicitur, quòd Rex voluerit huic filio benefacere propter merita istius patris militis. Quam Opinione sic intellectam non improbat *Cavelus d. 19. n. 9. in Scholio*, addens tamen, quòd isti potius sint electi quàm illi, non oriri ex humana Christi voluntate, sed divinâ, quâ humana regulanda venit, & non è contrâ. Consentit etiam *Wiggers q. 19. dub. 1.* eò quòd non ideo hos præ aliis elegerit Deus, quòd prævideret Christum humanâ voluntate hos magis dilecturum: potius enim Christus è contrâ in tempore fecit. Novissimè tamen *Poncius disp. 38. q. 7.* censet electionem gratiam comparativam horum præ illis esse ex meritis Christi.

§. V.

An Christus meruerit & satisfecerit ex rigore iustitiæ commutativæ?

Deo VII. Christus non meruit ex rigore iustitiæ commutativæ. Ita Doctores plurimi contra varios Recentiores. Ratio est, quòd Deus non sit capax talis iustitiæ in ordine ad creaturam, quasi hæc per ali-quod opus suum posset sibi Deum obligare stricto jure ad aliquid præstandum; idque ob supremum & inabdicabile dominium, & jus Dei super omnes creaturas, earumque jura. Vide dicta. *Tr. de Deo Vno disp. 7. qu. 7. nu. 58. & 59.* Immo seclusâ liberali acceptatione Dei Patris nulla poterat exurgere obligatio mercedis seu præmii, quantumvis supponatur valor operum Christi infinitus. Potuisset namque Pater illa exigere alio titulo, v. g. supremi domi-

61. Neque iam dicitur de electione absoluta non esse rationem

62. Christus non meruit de rigore iustitiæ commutativæ.

Indignitas liberalis acceptatione Dei Patris ad hunc obligatorem

niii. Et hoc seculo, adhuc ad independen-
tiam, sumam à quibusvis rei creatæ a-
ctiōibus, & harum ab ipso dependentiam,
non potest illatenus ligari, nisi volens.
Tunc autem potius ligatur à se ipso; ratio-
ne scilicet immutabilis veracitatis, non ratio-
ne stricti contra se juris in creatura existi-
stentis. Ut proinde Varii negent Deum
fieri nobis debitorem. Quamquam id per-
tineat ad quaestionem de nomine, in qua
rectissime loquimur cum S. Aug. Serm. 16.
de Verbis Apostoli: Debitor nobis factus est Deus,
non aliquid accipiēdo, sed quod ei placuit promit-
tendo.

valoris? in qua est duplex Sententia. Pri-
ma D. Thomæ & plerorumque aliorum do-
centium fuisse secundum se & simpliciter
infiniti valoris, idque ob ipsam infinitam
personæ seu suppositi dignitatem. Et huius
Sententiæ non parum favent præmissæ &
nonnullæ aliæ Auctoritates. Secunda Sen-
tentia est Scoti dist. 19 n. 7. & in Report. ibid. nu.
7. Gabrielis, Almaini, Joannis Medina, & Scoti-
starum communiter id negantium. Quam
Scotus sup. in Reportatis explicans ait: Meritum
Christi fuit quasi infinitum, non tamen formaliter
infinis, sed ut infinite acceptatum, quia pro in-
finitis; quod non fuisset, si fuisset purus homo: quia
infinis acceptavit propter infinitatem personæ
merentis. Acceptatum, inquit, pro infinitis
scilicet quoad sufficientiam; pro solis ta-
men electis quantum ad efficaciam respec-
tu gloriæ. Ratio est: nam opera Christi
proprie erant ipsius humanitatis, denomi-
nativè autem ipsius personæ: at humani-
tas ceteraque principia operum Christi e-
rant finita, adeoque & ipsa opera. Neque
apparet, quòd cum personalitas non red-
dat ipsam humanitatem Christi in se infi-
nitam, faceret infinitas in se actiones huma-
nitatis. Neque dignitas personæ commu-
nicat se totam effectui, ad quem extrinsecè
se habet: quemadmodum dignitas objecti,
etsi conferat ad augendam dignitatem actus,
non tamen dat actu tantam dignitatem,
ut si objectum sit infinitum, etiam actus
sit infinite dignus. Qui autem hanc opi-
nionem sequi maluerit, dicere poterit, non
amplius, quàm præmissum est, requiri ad
verificandas Auctoritates quæ sonant me-
ritum Christi pro mille aliis mundis suffe-
cisse; item Christum comparasse nobis in-
finitum thesaurum, de cujus consumptio-
ne seu minutione non est aliquatenus for-
midandum propter infinita Christi meri-
ta, ut ait Clemens VI. Extrav. Unigenitus, De
Pœnit. & remiss. nam hæc omnia satis veri-
ficantur per infinitatem secundum quid &
extrinsecam ex acceptatione Dei.

Christi sint
infiniti va-
loris in se
& simpliciter,
an verò
extrinsecè
& secun-
dum quid.

61. Neque etiam de rigore justitiæ pro peccatis nostris satisfecit

63. Ratio.

Dico VIII. Christus ex rigore justitiæ
non satisfecit pro peccatis nostris, seu non
solvit ex rigore justitiæ debitum nostro-
rum peccatorum. Ita Doctores passim, etsi
plures contradicant. Creditor namque te-
netur rigorosâ satisfactione esse contentus
eo ipso, etiam sine pacto prævio; quod in
Deo non habet locum, qui non tenebatur
satisfactionem Christi acceptare. Deinde
debitum peccatorum est personale, adeo-
que in rigore debuisset satisfacere ipse reus
qui peccavit: ergo gratia fuit, quòd admit-
ta sit alterius satisfactio. Tertio potuisset
satisfactio Christi à Deo acceptari alio titu-
lo v.g. dominii universalis; ergo gratia est,
quòd non sic acceptaverit, sed permiserit
computari in solutionem debiti personali
alieni. Quamvis autem hæc voluntate
suppositâ, non potuerit Deus non accepta-
re in solutionem, non sequitur abfuisse
gratiam: cum satisfactio ipsa debeat
fieri de talibus, quæ debeant in solutionem
admitti. Alioquin suppositâ etiam volun-
tate gratuito condonandi peccata, non po-
test ex justitia Deus quid aliud exigere; &
tamen ista extinctio debiti ab omnibus
censetur gratiosa. Considerando equidem
dignitatem pretii redemptionis nostræ se-
cundum se, & aliud debitum peccati,
pretium longè excedit debitum; ut Patres
exaggerant, signanter Chrysostomus Homil. 10.
in Epist. ad Rom. ubi id declarat exemplo
ejus, qui pro vineto ob debitum decem ta-
lentorum offerret innumera auri talenta. Et
Basilii in illud Psal. 48. Ergo non redimimur,
redimet homo, dicens: Inventum unum est pro om-
nibus hominibus dignum pretium, nempe san-
guis & omni pretio superior sanguis Domini nostri.
Unde Psal. 129. dicitur: Copiosa apud eum re-
demptio. Et 1. ad Cor. 6. Empti estis pretio magno.
Et Clemens VI. Extrav. Unigenitus, De pœnitentia
& remiss. dicit, quòd gutta sanguinis mo-
dica propter unionem ad Verbum pro redemptione
totius generis humani suffecisset. Verùm hæc
superabundantia pretii non excludit gratiam,
quæ aliudè in satisfactione Christi
intervenit, eamque facit non esse, ex toto
rigore justitiæ, ut ostensum est.

Quo sensu
Christi sa-
tisfactio sit
ex justitia,
immo super-
abundans.

62. Christi merito de peccatis nostris & communitatis.

64. An merito

S. VI

De Universalitate meritorum Passionis Christi, An scilicet Christus pro omnibus hominibus & singularis Sanguinem suum fuderit?

PRÆTERTER à suscipiendus tractanda est difficultas
hiscè temporibus specialiter agitata, de
generalitate meritorum mortis & passionis
Christi, an scilicet sint à Christo oblata &
Patre acceptata pro redemptione & sa-
lute omnium hominum, an vero solum
electorum. Posterius enim effutire non
sunt verbi Calvinus, Beza & alii recentiores
hæretici. Ad quorum dogma incautè ac-
cessit

65. Hæretici recentiores negant